

Świat wartości bohaterów Żeromskiego

Świat wartości bohaterów Żeromskiego. Oceń odwołując się do wybranych dzieł tego autora

Plan:

1. Wstęp:

- Różnorodność charakterów wśród bohaterów kreowanych przez Żeromskiego.
- Bohaterowie dynamiczni, poszukujący własnej drogi.
- Modernistyczna moda w kreacjach postaci, rozchwianie psychiczne, brak osobistego szczęścia w życiu.
- Świat wartości młodych bohaterów, poszukiwanie i dorastanie do ideałów; (Cezary Baryka, Marcin Borowicz).
- Ludzie żyjący i działający dla idei, postacie spełniające misję na rzecz najuboższych, realizujący pozytywistyczne hasła – misja Judyma, misja Stasi Bozowskiej.

2. Rozwinięcie:

- Świat wartości młodego człowieka wychowanego w egzotycznym kraju, daleko od ojczyzny. Dojrzewanie do pokochania ojczyzny, okres buntu i fascynacji rewolucją – Cezary Baryka.
- Marcin Borowicz – chłopiec wychowany w Polsce porzeczowej dojrzewa do patriotyzmu. Świat wartości bohatera „Syzyfowych prac”.
- Altruizm, ofiarowanie całego swego czasu i życia na rzecz pomocy biednym i potrzebującym, realizacja hasła

pracy u podstaw, poświęcenie szczęścia osobistego dla dobra społeczeństwa – misja doktora Tomasza Judyma. Symbolizm w kreacji postaci.

- „Siłaczka”
- Stasia Bozowska, młoda wiejska nauczycielka. Świat wartości altruistki oświecającej lud.
- Przeciwstawiona Stasi postać Pawła Obareckiego, który nie wytrwał w realizacji haseł pozytywistycznych – wartości, w które przestał wierzyć młody lekarz pracujący na prowincji.
- „Rozdzióbią nas kruki, wrony...” – kreacja bohatera z nizin społecznych, skrzywdzonego i zdemoralizowanego przez biedę; brak jakichkolwiek wartości w człowieku na przykładzie postaci Szymona Winrycha. Wpływ modnego w epoce Młodej Polski naturalizmu na kreację postaci.
- Świat wartości bohatera opowiadania „Doktor Piotr”.

3. Zakończenie.

- Świat wartości bohaterów w prozie Żeromskiego często wiąże się ze stosunkiem do ojczyzny i problemem patriotyzmu.
- Psychiczne rozchwianie bohaterów Żeromskiego.
- Szczęście osobiste poświęcone walce o ideały.

Świat wartości bohaterów Żeromskiego. Oceń odwołując się do wybranych utworów tego autora.

Żeromski to pisarz epoki Młodej Polski, jest twórcą i propagatorem powieści modernistycznej i nurtu tak zwanego realizmu symbolicznego w prozie. Przeszczepił na grunt literatury młodopolskiej nowy nurt powieści modernistycznej, dla której charakterystyczna jest przede wszystkim epizodyczna kompozycja, wplatanie elementów impresjonistycznych i symbolicznych. Z rozwojem powieści modernistycznej w twórczości Stefana Żeromskiego łączy się także pojawienie się

w jego książkach nowych sylwetek bohaterów charakterystycznych dla tej epoki i autora.

Żeromski tworzy postacie charakterystyczne, dość barwne i interesujące. Nie kreuje bohaterów jednowymiarowych, a wręcz przeciwnie są oni bardzo różnorodni wewnętrznie niekiedy bardzo trudno zinterpretować ich wizerunki na tle powieści. Interesuje się problematyką społeczną, problemami narodu polskiego i właśnie w takiej rzeczywistości osadza swoje postacie.

Wiele postaci kreowanych przez tego autora poznajemy w takim okresie ich życia, w którym jeszcze nie są do końca ukształtowani pod względem światopoglądu i systemu wartości. Przykładem mogą być tacy bohaterowie jak Cezary Baryka z „Przedwiośnia” i Marcin Borowicz z „Syzyfowych prac”, których poznajemy gdy są jeszcze dziećmi, więc ich świat wartości to nie świadomy wybór, ale wynik wychowania przez rodziców.

Niektórzy z bohaterów Żeromskiego to typowi ideowcy poświęcający swoje osobiste szczęście dla dobra społeczeństwa i dla realizacji haseł pracy u podstaw i pracy organicznej, które narodziły się w epoce pozytywizmu i przetrwały w literaturze kolejnej epoki. Można jednak zauważyć w kreacjach postaci Żeromskiego pewną tendencję autora do pozbawiania bohaterów szans na prywatne szczęście i spokój ducha. Ludzie w jego prozie są na ogół nieszczęśliwi, poszukują wciąż właściwej drogi, a ich losy kończą się najczęściej niejasno i bez wyjaśnienia.

Chociażby bohaterowie powieści pod tytułem „Ludzie bezdomni” są bezdomni niezupełnie w dosłownym znaczeniu tego epitetu. Są oni bezdomni raczej duchowo, są nieszczęśliwi tak jak Tomasz Judym, któremu brakuje wprawdzie ciepłego domu i rodziny, ale poświęca te wartości dla pracy i idei oświecania ludu, wybiera więc swego rodzaju duchową bezdomność, samotność. Nie jest jednak do końca szczęśliwy, bo zrezygnował z miłości. W miłości nie powiodło się również bohaterowi „Syzyfowych prac”

– Marcinowi Borowiczowi, który ledwie zdążył poznać czym jest uczucie do dziewczyny, a już był zmuszony ją utracić. Jego miłość była ponadto całkowicie platoniczna i niespełniona.

Także Stasia Bozowska z „Siłaczki” rezygnuje z małżeństwa, miłości i poświęca swoją młodość, cały swój czas i szczęście osobiste na rzecz pomocy najniższym warstwom społecznym. Nieszczęśliwy jest także młody Baryka z „Przedwiośnia”, angażuje się wprawdzie w przelotne związki, ale jego prawdziwa miłość ma tragiczny finał i kończy się nieszczęśliwie. Baryka ponadto jest bohaterem, który wciąż poszukuje własnej drogi i czegoś, w co mógłby wierzyć bez zastrzeżeń, szuka Polski, do której szacunek wpoili mu rodzice, szuka w sobie uczuć patriotycznych, których nie może w sobie rozbudzić, bo właściwie nie zna ojczystego kraju, szuka wciąż właściwej ideologii zgodnej z jego przekonaniami, które są nie do końca jeszcze ukształtowane.

Bohaterowie Żeromskiego wahają się, przeżywają tragedie życiowe, rozterki moralne i ideologiczne. Są oni jednak psychologicznie prawdopodobni, bardzo ludzcy i dzięki temu czytelnik może zrozumieć motywy ich postępowania.

Bohater „Przedwiośnia”, wokół którego toczy się akcja całego utworu dorasta z dala od ojczystego kraju, urodził się bowiem w Baku, dalekim i egzotycznym miejscu, a Polskę zna tylko z opowieści matki, z ojcowskich książek i pamiątek po polskich krewnych. W życiu młodego Cezarego Baryki następuje wiele przełomów, kilka razy zmienia mu się światopogląd, system wartości ma nieukształtowany i wciąż poszukuje czegoś, w co mógłby wierzyć. W dzieciństwie, gdy ojciec jest jeszcze w domu i wychowują go razem z matką w wierze w Boga i w poczuciu tęsknoty za ojczyzną, której mały Czarek nawet nie zna, jego świat wartości jest zgodny z oczekiwaniami i staraniami jego rodziców. Kiedy ojciec Baryki zostaje wezwany do wojska, dorastający chłopak zostaje sam z matką, która przestaje być dla niego autorytetem i dlatego szuka własnego świata wartości.

Od chwili wyjazdu ojca z domu w Baku rozpoczyna się w życiu Cezarego okres fascynacji rewolucją ludową. Świat wartości młodego Baryki staje się całkowicie zdominowany przez ideały socjalistyczne. Baryka przystaje do komunistów, ślepo wierzy w dobro, jakie niesie ze sobą ludowy przewrót i nie widzi wad nowego systemu, nie widzi krzywd jakich doznają ludzie za sprawą działalności rewolucjonistów. Młody Cezary nie dostrzega niesprawiedliwości tego, co robią w Baku komuniści, opanowuje go fascynacja hasłami i frazesami rzucanymi przez ich przywódców na wiecach, w których uczestniczy z zapałem i nadzieją na to, że organizatorzy przewrotu, tak jak obiecują, wprowadzą nowy, sprawiedliwy porządek i system, w którym nikt nie będzie uciśniony.

Baryka dojrzewa jednak do racjonalnego myślenia i mija mu młodzieńczy zapał, częściowo dzięki rozsądkowi i właściwemu wpływowi matki, a częściowo dzięki jego własnym doświadczeniom. Kiedy dociera do niego, że rewolucja przynosi zło, krew, niesprawiedliwość, cierpienie i jest niczym innym jak tylko odwróceniem wcześniej przyjętych ról, wtedy znów otwiera się w jego życiu miejsce dla poszukiwań czegoś, w co można wierzyć bez zastrzeżeń. Baryka zaczyna szukać wartości, które byłyby dla niego drogowskazami w życiu, próbuje budować od nowa swój światopogląd i system wartości. Zaczyna szukać nowej, dobrej drogi. Pomagają mu w tym rozbudzone wspomnieniami z wczesnego dzieciństwa i wyobrażenia dotyczące jego ojczystego kraju, którego właściwie nawet nie znał.

W jego życiu następuje kolejny przełom, spotęgowany dodatkowo tym, że po wielu latach rozłąki Czarek wreszcie spotyka swego ojca. Spotkanie z nim przypomina Cezaremu wszystko to, co było dla niego ważne w dzieciństwie i to, co wpajali mu rodzice. Razem z ojcem postanawiają wrócić do Polski. Ojciec próbuje na nowo wzbudzić w Czarku uczucia patriotyczne i miłość do nieznanej wprawdzie Polski, ale przedstawionej przez rodziców w jak najlepszym świetle Polski. Kusi syna opowieściami o „szklanych domach”, które rzekomo w Polsce istnieją. Kiedy

jednak Baryka po śmierci ojca dociera wreszcie do ojczyzny, widzi biedę i zniszczenie miasteczka przygranicznego, pyta sam siebie z rozczarowaniem:

„ Gdzie są twoje szklane domy?”

Baryka jest rozczarowany Polską i coraz trudniej mu wzbudzić w samym sobie uczucia miłości, do kraju, w którym urodzili się jego rodzice, choć zdaje sobie sprawę, że powinien jakieś uczucia do żywić. Cezary po przyjeździe do Polski dalej szuka swojej drogi, zdaje na medycynę, potem zaciąga się do wojska, gdzie poznaje Hipolita – arystokratę, z którym się zaprzyjaźnia, a nawet ratuje mu życie w czasie walki. Hipolit zaprasza Cezarego na wieś do swego majątku, gdzie W Baryce odżywają wspomnienia fascynacji rewolucją ludową.

Przygląda się z bliska życiu zubożałych arystokratów polskich, którzy próbują zachować godność i tradycję, przygląda się także biedzie i zacofaniu chłopów polskich.

W całym życiu Cezarego Baryki mnóstwo jest refleksji, poszukiwania właściwej ideologii. Szuka nie tylko właściwej drogi i ideałów, ale również miłości, stąd jego wpłatywanie się w przeróżne skandale obyczajowe. Jego związki miłosne są raczej przelotne, a gdy zakochuje się naprawdę, finał jego uczucia jest tragiczny, jego ukochana – Laura zostaje żoną Barwickiego.

Losy Baryki kończą się niejasno, po raz kolejny widzimy go w tłumie rewolucjonistów. Nie wiemy jednak, czy odnalazł wreszcie swoją drogę i ideologię, która byłaby zgodna z jego sumieniem.

Młody Cezary Baryka to postać poszukująca i wciąż próbująca ukształtować swój światopogląd. Trudno mówić o jego świecie wartości, bo jest on chwiejny i dynamiczny. Od fascynacji rewolucją komunistyczną, po poszukiwanie miłości do ojczyzny.

Bohaterka „Siłaczki”, jednego z opowiadań Żeromskiego – Stasia

Bozowska to młoda kobieta, która wyjechała na prowincję oświecać, pomagać i nauczać dzieci chłopskie. Stasia oddała całą siebie idei pracy u podstaw i walczyła do końca w imię oświecania klas najniższych. Przez całe życie nie odrzuciła pozytywistycznych haseł i próbowała wcielać je w życie, poświęcała się dla ludu, zdecydowała się nawet na nędzne warunki życia, byleby wytrwać w realizacji idei pracy u podstaw. Niestrudzoną pracę w wiejskiej szkole przerwała Stasi dopiero śmiertelna choroba, która odebrała jej życie.

Żeromski wskazuje postawę bohaterki jako imponującą i godną podziwu. Słowo „siłaczka” jest tytułem symbolicznym, który wskazuje nie na siłę fizyczną, lecz na siłę charakteru i moc psychiczną bohaterki, która wytrwała w dążeniu do swych celów.

Postawę Stasi, która poświęciła swoją młodość i zapał dla idei pracy u podstaw, zestawia Żeromski z postawą Pawła Obareckiego, który również wyjechał na wieś, żeby oświecać lud, leczyć najbiedniejszych i uczyć ich higieny. Paweł Obarecki został bowiem lekarzem. Stefan Żeromski ukazuje w tym opowiadaniu dwie drogi realizacji pozytywistycznych haseł. Stasia wytrwała w idei, której wierzyła, ale Paweł stał się dorobkiewiczem i nie wytrwał w ideałach pracy u podstaw.

Żeromski zestawia obie postacie i pokazuje postawę Stasi jako tę, którą należałoby podziwiać i naśladować. Tytułowa „siłaczka” okazała się kobietą o niezwykle silnej psychice i osobowości, z pewnością byłaby nadal wierna swoim ideałom gdyby nie to, że przeszkodziła jej w tym choroba. Stasia okazała się bardziej dzielna i silniejsza od mężczyzny, który w pewnym momencie się poddał i nie wytrwał w realizacji pozytywistycznych haseł.

Stasia Bozowska to typ kobiety działającej, aktywnej, kobiety-idealistki. Bohaterka „Siłaczki” jest altruistką, poświęca się na rzecz pełnienia misji oświecania najuboższych i tych z najniższych klas społecznych. Jej świat wartości nie obejmuje myślenia o szczęściu osobistym, najważniejsze jest dla niej

bowiem pomaganie innym.

Doktor Tomasz Judym z powieści „Ludzie bezdomni” podobnie jak Stasia Bozowska jest całym życiem zaangażowany w pracę u podstaw – szerzenie higieny wśród biedoty, w leczenie ludzi zaniedbanych, żyjących w nędzy i zacoferaniu. Judym to ideowiec, który na pierwszym miejscu stawia wierność ideałom. Jest on przykładem polskiego inteligenta. Inteligencja jako warstwa społeczna dopiero wkracza w epokę Młodej Polski na teren literatury, bo dopiero ukształtowała się na dobre w społeczeństwie. Lekarze, nauczyciele, dziennikarze zaczynają mają do spełnienia ważną misję.

Judym jest lekarzem i to lekarzem z powołania, postanowił leczyć tych, którzy najbardziej tego potrzebują i pomagać tym, którym tę pomoc uzyskać najtrudniej, bo żyją w biedzie i zapomnieniu. Te wartości są dla Tomasza najistotniejsze w życiu. Ma wprowadzić swoje prywatne pragnienia i marzenia, które bardzo chciałby zrealizować, ale jego altruistyczna postawa każe mu poświęcić je dla dobra społeczeństwa. Nie chce sprzeniewierzyć się ideałom, które przyjął jeszcze w młodości, gdy pragnął zostać lekarzem.

Tomasz Judym zakochał się wprawdzie w Joasi, która tęskniła za własnym ogniskiem rodzinnym, którego nigdy nie miała i za miłością, której nigdy wcześniej nie doświadczyła. Joasia chciała związać się z Tomaszem i stworzyć razem z nim dom zbudowany na prawdziwym uczuciu. Judym myślał podobnie i chciał tego, czego pragnęła Joasia, ale zdawał sobie sprawę, że taki dom pełen miłości i dobra odciąga człowieka od pracy społecznej, bał się, że stanie się człowiekiem zbyt wygodnym, dorobkiewiczem i przestanie wierzyć w to, w co do tej pory wytrwale wierzył. Kochał Joasię i chciał mieć rodzinny dom i osobiste szczęście, ale z drugiej strony nie chciał utracić ideałów. Judym był idealistą, który próbował walczyć ze złem świata i naprawiać to co błędnie funkcjonuje w społeczeństwie, wiedział, że jako mąż Joasi, ojciec dzieci nie potrafiłby rzucić się w wir walki o sprawiedliwość dla klas najniższych i

ludzi najbiedniejszych, bo tęskniłby za żoną, domem i szczęście osobiste stałoby się dla niego ważniejsze. Dlatego Judym decyduje się na bezdomność, rezygnuje z małżeństwa z Joasią i prób stworzenia rodzinnego domu razem z nią. Decyduje się na ubogie życie, najprawdopodobniej w małym pokoiku i bezustanne pełnienie misji lekarza. W powieści „Ludzie bezdomni” mamy także dosłowną bezdomność, bezdomność materialną i to właśnie tym ludziom żyjącym w nędzy Tomasz Judym chce pomagać. W zestawieniu z problematyką społeczną całej powieści bezdomność doktora Judyma wydaje się najważniejsza, bo oznacza samotność jednostki, która chce czynić dobro, podjąć walkę z nędzą ludzi z najniższych warstw społecznych i krzywdą ludzi, jednym słowem ze złem tego świata. Powieść „Ludzie bezdomni” odzwierciedla faktyczne antynomie społeczne Warszawy z przełomu XIX i XX wieku. Z jednej strony poznajemy tu Warszawę inteligencką, salony bogatych lekarzy, przepych i wykwintne maniery panujące w środowiskach arystokratycznych, a z drugiej strony widzimy biedotę z ulicy Ciepłej i Krochmalnej żyjącą na skraju nędzy i w warunkach uwłaczających ludzkiej godności. Poznajemy także biedę i zaniedbanie chłopskich czworaków w Cisach, gdzie ludzie chorują z powodu brudu, wilgoci i braku znajomości podstawowych zasad higieny. Takim ludziom chce pomagać główny bohater, nie chce leczyć wymyślonych chorób arystokratek, lecz ratować tych, którzy naprawdę tego potrzebują.

Tomasz jest więc w pewnym sensie postacią tragiczną, w powieści jego tragizm symbolizuje rozdarta sosna, bo i Judym jest rozdarty w wyborze pomiędzy szczęściem osobistym, a szczęściem ogółu. Musi wybierać między jednym dobrem a drugim i każdy z tych wyborów spowoduje złe skutki.

Świat wartości Judyma można zestawić ze światem wartości tytułowej „siłaczki” z opowiadania Żeromskiego. Oboje są społecznikami poświęcającymi swoje życie ideałom i w rezultacie oboje nie są ludźmi szczęśliwymi.

Kolejna powieść Żeromskiego, w której przedstawia autor

interesującą sylwetkę głównego bohatera to „Syzyfowe prace”. Jest to między innymi powieść o dorastaniu, dojrzewaniu, poszukiwaniu swojej drogi i tożsamości.

Jednakże główny bohater utworu – Marcin Borowicz to postać szczególna. Nie tylko dojrzewa, dorośleje i z dziecka staje się młodym mężczyzną, lecz także budzi się w nim poczucie tożsamości narodowej, poczucie niesprawiedliwości, która dotknęła naród polski pod zaborami. Budzi się w nim zrozumienie problemów politycznych i historycznych, a co się z tym wiąże, rodzi się w nim również bunt przeciwko rusyfikacji, przeciwko caratowi i carskim urzędnikom. Dojrzewanie Marcina i jego kolegów odbywa się jednak w atmosferze ostrej rusyfikacji.

Młodzież w szkołach, które podlegają owej rusyfikacji chce się uczyć języka polskiego po polsku, a nie po rosyjsku, młodzi ludzie nie chcą tracić świadomości, że są polskim narodem i nie chcą zapomnieć własnego języka, który jest jednak dziedzictwem narodu. Marcin Borowicz – główny bohater jest na początku beztroski i nie wiele rozumie z rzeczywistości, w której przyszło mu żyć i dorastać. Dopiero gdy przestaje być dzieckiem zaczyna do niego docierać prawda i zaczyna się w nim rodzić poczucie polskości i patriotyzm, który trudno zachować w obliczu carskich represji i prób wykorzenienia owej polskości z narodu. Ojciec Marcina był wprawdzie powstańcem, ale chłopaka o polskości i uczuciach do kraju przekonuje dopiero „Reduta Ordona” wygłoszona na lekcji przez Zygiera – jednego z uczniów, od którego pozostali chłopcy z klasy zaczęli uczyć się buntu wobec caratu i miłości do ojczyzny.

„Syzyfowe prace” to książka o edukacji i szkole, walce młodzieży z rusyfikacją, patriotyzmie, dojrzewaniu i pierwszej miłości. Borowicz zakochuje się pierwszy raz, ale jest to miłość typowo platoniczna i trwa krótko, bo zanim Marcin zdążył dobrze poznać swoją ukochaną, już ją utracił...

Nie powiodło mu się w miłości.

Świat wartości głównego bohatera „Syzyfowych prac” dopiero się kształtuje. Poznajemy postać Marcina Borowicza, gdy jest jeszcze beztroskim dzieckiem bez ustalonego systemu wartości i światopoglądu, a rozstajemy się z nim, gdy jest młodym mężczyzną, rozumie już wiele spraw, odnalazł świadomość narodową i uczucia patriotyczne. Kształtuje się wówczas jego charakter i ustalają się wartości, które stają się dla bohatera życiowymi drogowskazami i wskazówkami jak postępować właściwie.

W twórczości Żeromskiego pojawił się także typ bohatera, który został skrzywdzony przez niesprawiedliwość społeczną i w rezultacie umarły w nim wszystkie wyższe uczucia łącznie z potrzebą posiadania świata wartości. Mowa tu o bohaterze opowiadania „Rozdzióbią nas kruki, wrony.” – ubogim chłopie, który przybywa na miejsce śmierci powstańca – Szymona Winrycha.

Znajdujemy się więc nie tylko w kręgu problematyki powstania styczniowego, lecz także w kręgu tematów nierówności społecznej. Opowiadanie Żeromskiego pokazuje historię, w której powstaniec Winrych wiezie broń dla oddziału partyzantki, ale natyka się na oddział Moskali, którzy okrutnie się z nim rozprawiają. Powstaniec umiera, zaś jego koń jest zraniony.

Na miejsce śmierci Winrycha przybywa ubogi chłop, który bezczęści zwłoki powstańca. Ściąga z niego buty, kradnie wszystko, co przedstawia jakąkolwiek wartość i na dodatek dziękuje Bogu za szczęśliwy dzień, w którym udało mu się znaleźć tyle bogactwa.

Bieda, a wręcz życie w nędzy i zacofaniu zdemoralizowało chłopca, nie ma poczucia tożsamości narodowej, gnębiony przez lata, nieoświecony i głodny chłop zubożał na wszystko i nawet śmierć powstańca walczącego za Polskę nie jest dla niego żadną świętością, nie waha się okraść jego zwłok, nie szanuje bohatera powstania styczniowego, liczy się dla niego tylko

łup, bo głód i bieda wyzwalają w człowieku pierwotne instynkty. Głodny chłop bezczęści zwłoki powstańca polskiego kradzieżą, a autor pisze o tym, że „Chłop zemścił się za lata niewoli”.

Chłop z opowiadania „Rozdzióbią nas kruki, wrony.” właściwie nie ma świata wartości, nie ma świadomości narodowej, cechuje go bardzo niskie morale, jego stosunek do powstania styczniowego, jak widać w utworze jest całkowicie obojętny, a śmierci bohatera narodowego nie potrafi uszanować i jedyne, co jest dla niego ważne to łup, ekonomiczna korzyść ze śmierci człowieka, którego bezkarnie okrada, nie myśląc nawet o pogrzebaniu jego zwłok.

Chłop nie uważa, że postępuje karygodnie, a nawet dziękuje Bogu, że zesłał mu „tyle dobra”. Wieloletni wyzysk chłopca przez wyższe warstwy społeczne pozbawił go wyższych uczuć i świata wartości. Żeromski zwraca tu uwagę nie tyle na fakt, że chłop nie posiada żadnego systemu wartości i liczy się dla niego tylko korzyść ekonomiczna i walka o przetrwanie, lecz przede wszystkim ukazuje problem społeczny, czyli efekt wyzysku chłopca.

Twórczość Stefana Żeromskiego jest silnie związana z ideologią, głównymi prądami i problemami społecznymi epoki Młodej Polski. Również postacie, które autor kreuje we swoich powieściach są osadzone w rzeczywistości Polski bądź to uwikłanej w problemy rusyfikacji, bądź to w problemy różnic klasowych, biedy najniższych warstw społecznych i konieczności realizacji hasła pracy u podstaw, czy też w problem chaosu Polski w dobie „przedwiośnia”.

Postacie w prozie Żeromskiego są wielowymiarowe, dynamiczne, działające i psychologicznie prawdopodobne. Bohaterowie jego powieści wahają się, poszukują własnej drogi, właściwej ideologii i budują swój świat wartości.

Niektórzy z bohaterów poświęcają szczęście osobiste dla dobra

ogółu i w ich świecie wartości najważniejsze to realizowanie idei pracy u podstaw. Ci bohaterowie to typowi społecznicy próbujący naprawić złe systemy, które były krzywdzące dla najniższych, najbiedniejszych warstw. Na pierwszym miejscu w systemie wartości tych ludzi jest pomaganie innym i postawa altruistyczna, osobiste szczęście jest wprawdzie ich marzeniem, ale potrafią je poświęcić dla wyższych celów.

Inni bohaterowie w powieściach Żeromskiego to młodzi ludzie, tacy jak Cezary Baryka i Marcin Borowicz, których poznajemy gdy są jeszcze dziećmi bez ukształtowanego charakteru, obserwujemy ich dorastanie, gdy próbują budować swój świat wartości, a rozstajemy się z nimi, gdy są już prawie ukształtowanymi światopoglądowo młodymi mężczyznami, ale wciąż jeszcze poszukują własnej drogi.

Żeromski dotyka problemów narodowych i społecznych, a na tle tych problemów prezentuje sylwetki postaci ściśle związanych z tym, co dzieje się w rzeczywistości, w której zostali osadzeni.

Bibliografia:

1. Literatura podmiotu:

2. S. Żeromski:

- Przedwiośnie
- Ludzie bezdomni
- Siłaczka
- Rozdzióbią nas kruki, wrony...
- Syzyfowe prace
- Doktor Piotr

1. Literatura przedmiotu:

2. Szkolny słownik motywów literackich, Warszawa 2001.

3. Wyka, Młoda Polska, Kraków 1977.

- Materiały dodatkowe:

1. Adaptacje filmowe powieści Stefana Żeromskiego:

- „Przedwiośnie”
- „Ludzie bezdomni”

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.